

Chișinău, str. Kiev, 3 Republica Moldova
MD-2068, tel. (+373 22) 43 80 02,
tel./fax (+373 22) 43 80 02, e-mail: jrc@justice.md

Chisinau, Kiev 3, street, Republic of Moldova
MD-2068, tel. (+373 22) 43 80 02,
tel./fax (+373 22) 43 80 02, e-mail: jrc@justice.md

Dosar nr. 3-2129/2022
2-22120077-12-3-15082022

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu, 28.

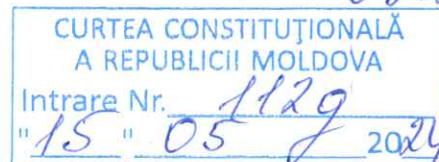
Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani), Vă transmite spre examinare sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a **punctului 29 lit.1 din anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1047 din 08 noiembrie 1999**, înaintată de către avocatul Vladimir Cazmalî, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Constantin Țușco împotriva Agenției Servicii Publice, cu privire la contestarea actului administrativ.

Anexe:

1. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate;
2. Copia cererii de chemare în judecată, cu anexe pe 04 file;
3. Copia încheierii nr. 3-2129/2022 din 20.11.2023.

Judecătorul
Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani)

Vitalii Ciurac

СОЮЗ АДВОКАТОВ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА
Uniunea Avocaților din Republica Moldova
КОЛЛЕГИЯ АДВОКАТОВ ОКРУГА
АПЕЛЛЯЦИОННОЙ ПАЛАТЫ КОМРАТ
Baroul Avocatilor din circumscripția Curții de Apel Comrat

КАБИНЕТ
АДВОКАТА КАЗМАЛЫ ВЛАДИМИРА
Cabinetul avocatului Cazmalî Vladimir
Республика Молдова АТО Гагаузия

Curții Constituționale Republicii Moldova

*Reprezentantului reclamantului Țuşco Constantin Petru in cauza №3-2129/2022,
care se afla la examinare in Judecătoria Chişinău (sediul Rîşcani), judecator Ciumac
Vitalii*

Avocatul Cazmalî Vladimir Dmitri

SESIZARE

CU PRIVIRE EFECTUARIИ CONTROLULUI CONSTITUȚIONALITATII A NORMEI,
APLICABILE PE DOSAR

/în conformitate cu art. 135 Constituției RM, cu art. 4 LEGEA RM nr. 317 din 13-12-1994 cu
privire la Curtea Constituțională/

Pe rol Judecătoriei Chişinău (sediul Rîşcani) este cauza civila în baza acțiunii în
contencios administrativ depuse de Țuşco C.P. către AGENȚIA SERVICII PUBLICE RM:

- CU PRIVIRE LA RECUNOAȘTEREA CA ILEGALĂ (ANULAREA) REFUZULUI DE A ÎNREGISTRA DREPTUL DE PROPRIETATE ASUPRA AUTOMOBILULUI ÎN BAZA ACTULUI JURIDIC EFECTUAT ÎN FORMĂ SIMPLĂ SCRISĂ
- CU PRIVIRE LA OBLIGAREA ÎNREGISTRĂRIИ DREPTULUI DE PROPRIETATE ASUPRA AUTOMOBILULUI ÎN BAZA ACTULUI JURIDIC, EFECTUAT ÎN FORMĂ SIMPLĂ SCRISĂ.

Obiectul sesizării

SOLICITĂМ

catre Curtea Constituțională a Republicii Moldova a efectua controlul constituționalității a
normei următoare, aplicabile la examinarea cauzei date:

LITERA l) pct. 29 REGULILE de înmatriculare a autovehiculelor și remorcilor, aprobate prin Hotărîrea de Guvern RM nr. 1047 din 8 noiembrie 1999, care prevede că transcrierea transmiterii dreptului de proprietate asupra unui vehicul se efectuează în baza *cererii depuse de fostul proprietar în cazul solicitării transcrierii transmiterii dreptului de proprietate în baza unui contract întocmit în formă simplă, conform legislației civile.*

Temei de drept

Norme Constituției RM, încălcate

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură **dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle**. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 46 Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate.

Articolul 21 Prezumția nevinovăției

Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată pînă cînd vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.

Argumente privind neconstituționalitatea normei de drept contestate

1. Curtea Constituțională a menționat în repetate rânduri în practica sa că, pentru ca normele de drept să fie recunoscute drept constituționale, acestea trebuie să îndeplinească trei criterii – **accesibilitate, previzibilitate și claritate** (de exemplu, a se vedea punctul 10 din Hotărîrea Curții Constituționale a Republicii Moldova nr.26 din 23/11/2010). Norma ce nu corespunde criteriilor menționate este contrară prevederilor art.23 din Constituție a Republicii Moldova.

Norma, stabilită de litera l) pct. 29 REGULILE de înmatriculare a autovehiculelor și remorcilor, aprobate prin Hotărîrea de Guvern RM nr. 1047 din 8 noiembrie 1999, care prevede că transcrierea transmițerii dreptului de proprietate asupra unui vehicul se efectuează în baza cererii depuse de fostul proprietar în cazul solicitării transcrierii transmițerii dreptului de proprietate **în baza unui contract întocmit în formă simplă, nu îndeplinește aceste criterii.**

Astfel în conformitate cu cerințele **CODULUI CIVIL AL RM, CARE ESTE O LEGE ORGANICĂ, ALE CĂREI PREVEDERI AU VALOARE JURIDICĂ MAI MARE decît Hotărîrea de Guvern al RM nr.1047 din 08.11.1999:**

- unul din temeiuri de dobîndire a dreptului de proprietate este **actul juridic**. (alin. (2) art. 509 CC RM,

- act juridic civil este manifestarea de către persoane fizice și juridice a **voinței sale**. /art. 308 CC RM/

- actul juridic bilateral este manifestarea de voință concordantă a două părți /alin.(3) art. 309 CC RM/,

- Actul juridic poate fi încheiat verbal, **în scris** sau în formă autentică / alin. (1) art. 316 CC RM/,

În conformitate cu alin. (1) art. 321 CC RM trebuie să fie încheiate în scris actele juridice dintre persoanele juridice, dintre persoanele juridice și persoanele fizice și dintre persoanele fizice **dacă valoarea obiectului actului juridic depășește 1000 de lei, iar în cazurile prevăzute de lege, indiferent de valoarea obiectului.**

Costul obiectului contractului de vânzare-cumpărare din 28.09.2021 – automobilului de model FIAT „DOBLO” (VIN ZFA22300005179305) constituie 1.200 de euro, adică depășește o mie de lei.

Conform aliniatului (1) art. 510 CC RM, dreptul de proprietate este transmis dobînditorului **în momentul predării bunului mobil dacă legea sau contractul nu prevede altfel.**

În pct. 6 din contractul de vânzare-cumpărare din 28.09.2021 a automobilului de model «FIAT» «DOBLO» (VIN ZFA22300005179305) este expres stipulat, că dreptul de proprietate este transmis cumpărătorului din momentul semnării contractului dat.

Cererea de înregistrare în calitate de nou proprietar al automobilului – este adresarea cererii autorității competente cu solicitarea de a introduce informații în Registrul de Transport cu privire la faptul că proprietarul anterior și-a pierdut dreptul de proprietate, iar cel nou l-a dobândit. **Este destul de evident că fostul proprietar al automobilului, după dispunerea, adică și-a exprimat dorința de a transmite dreptul de proprietate în forma prevăzută de lege (act juridic în formă simplă scrisă), nu are obiecții cu privire la introducerea modificărilor în Registrul de Transport.** Doar, astfel de modificări sunt rezultatul unui act juridic deja finalizat. Consecința unei naturi administrative și chiar tehnice. Prin urmare, duplicarea unei astfel de expresii de voință de către fostul proprietar, prevăzută la lit. l) pct. 29 din reguli, nu este necesară.

Litera l) pct. 29 din REGULILE de înmatriculare a autovehiculelor, care impune primirea unei cereri de la proprietarul anterior pentru reînregistrarea dreptului de proprietate asupra automobilului înstrăinat de acesta, **contravine direct prevederilor legii organice și creează astfel o situație de incertitudine juridică, adică contravine prevederilor articolului 23 din Constituție / Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle/.**

În cele din urmă, faptul dat duce la **dificultăți în realizarea dreptului de proprietate, care este protejat de articolul 46 din Constituția Republicii Moldova.**

2. În plus față de cele expuse mai sus, norma literei l) punctul 29 din REGULILE de înmatriculare a autovehiculelor și remorcilor, **într-o anumită măsură, „lovește” și prezumția de nevinovăție.**

Astfel, cumpărătorul de transport pe baza unui contract încheiat în formă scrisă simplă, norma contestată obligă să prezinte, pe lângă contractul însuși, și o cerere a proprietarului anterior privind reînregistrarea dreptului de proprietate asupra automobilului către noul proprietar.

Vorbind mai simplu, se creează situația: persoana „A” a încheiat act juridic cu persoana „B” cu privire la procurarea transportului și și-au întocmit voința sa despre acesta **într-un document prevăzut direct de lege (un contract în formă scrisă simplă).** Dar statul, prin litera l) pct. 29 din „REGULILE de înmatriculare a autovehiculelor și remorcilor” spune: „contractul pe care l-ați prezentat nu înseamnă nimic în sine, adică nu are valoare juridică. Aduceți-ne cealaltă parte a contractului, lasă ea încă o dată să confirme (prin cererea scrisă către Autoritatea de înregistrare a transportului) că este de acord să vă transmită dreptul de proprietate asupra acestui obiect (de a vinde/dona etc.)”

Cu alte cuvinte, documentul de titlu prezentat de solicitant este pus sub semnul întrebării (și nu este falsificat?) și este necesară confirmarea conținutului său de către a doua parte a actului juridic.

De menționat că Codul Penal al Republicii Moldova prevede răspunderea penală pentru o un șir de fapte, legate de falsificarea documentelor:

- **Articolul 361: Confeccionarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale, a imprimatelor, ștampilelor sau sigiliilor false**

Confeccionarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, confeccionarea sau vânzarea imprimatelor, ștampilelor sau a sigiliilor false ale unor întreprinderi, instituții, organizații, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare;

- **Articolul 332. Falsul în acte publice**

Înscrierea de către o persoană publică, în documentele oficiale a unor date vădit false, precum și falsificarea unor astfel de documente, dacă aceste acțiuni au fost săvârșite din interes material sau din alte interese personale.

Astfel, norma, al cărei control al constituționalității este solicitat – litera l) pct.29 din „REGULILE de înmatriculare a autovehiculelor și remorcilor”, îl pune pe solicitant într-o poziție în care când în privința lui nu se aplică prezumția de bună-credință și respectarea legii și trebuie să se justifice: că nu a falsificat documentul, că nu a depus un document fals.

Cerința normei literei l) a pct. 29 din „REGULILE de înmatriculare a autovehiculelor și remorcilor” nu poate fi justificată de protecția legii și ordinii. Pentru protejarea ordinii de drept, în legislația în vigoare a Republicii Moldova deja sunt mecanisme legale respective. Ideea este că, dacă persoanele cu rea-credință depun un contract fals în formă simplă scrisă autorității de înregistrare a transportului, atunci la stabilirea prin sentința instanței a faptului că acest contract a fost falsificat, înregistrarea făcută în baza unui astfel de contract se anulează de Autoritatea de înregistrare.

15/02/2023

Cu respect, reprezentantul reclamantului Țușco C.P. – avocatul Cazmalî Vladimir

ÎNCHEIERE

20 noiembrie 2023

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani)
Instanța de judecată în componența
Președintele ședinței, judecător
Grefier

Vitalii Ciumac
Cristina Cibotari

Examinînd în ședință de judecată publică cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate înaintată de avocatul Vladimir Cazmalî în interesele reclamantului Constantin Țușco în cadrul examinării acțiunii în contencios administrativ intentate la cererea de chemare în judecată depusă de Constantin Țușco împotriva Agenției Servicii Publice privind contestarea actelor administrative,

a c o n s t a t a t :

Pe rolul Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) se află în examinare acțiunea intentată la cererea de chemare în judecată în contenciosul administrativ depusă de Constantin Țușco împotriva Agenției Servicii Publice privind contestarea actelor administrative.

În cadrul ședinței de judecată avocatul Vladimir Cazmalî în interesele reclamantului Constantin Țușco a înaintat o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate cu următoarele solicitări: sesizarea Curții Constituționale privind verificarea constituționalității pct.29 lit.l) din anexa nr.2 la Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr.1047 din 08 noiembrie 1999, care prevede că transcrierea transmiterii dreptului de proprietate asupra unui vehicul se efectuează în baza ”cererii depuse de fostul proprietar în cazul solicitării transcrierii transmiterii dreptului de proprietate în baza unui contract întocmit în formă simplă, conform legislației civile”. Consideră că această normă contravine art.23 și art.46 din Constituția Republicii Moldova.

În ședința de judecată partea reclamantă, fiind citată în mod legal, nu s-a prezentat, motiv din care instanța a dispus examinarea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate în lipsa acestuia.

Reprezentantul Agenției Servicii Publice, reprezentant în bază de procură Angela Medvedeva, a lăsat la discreția instanței de judecată soluționarea chestiunii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Studiind argumentele reclamantului, audiind poziția autorității pîrîte și studiind materialele cauzei instanța de judecată, ajunge la concluzia că cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de avocatul Vladimir Cazmalî în interesele reclamantului Constantin Țușco este una întemeiată și urmează a fi admisă din următoarele considerente.

Conform art.195 din Codul Administrativ, procedura acțiunii în contenciosul

administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

Conform art.12/1 din Codul de Procedură Civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate. Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile. Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei. Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Instanța reține că, potrivit normelor de drept enunțate, sesizarea Curții Constituționale este admisibilă numai în cazul în care actul normativ este aplicat sau urmează a fi aplicat, conform opiniei instanței, în pricina concretă pe care o examinează.

Conform hotărîrii Curții Constituționale nr.15 din 06.05.1997 cu privire la interpretarea art.135 al.1 lit.g) din Constituția Republicii Moldova, excepția de neconstituționalitate exprimă o legătură organică, logica între problema de constituționalitate și fondul litigiului principal. Ea poate fi invocată ca incident din inițiativa părților sau din oficiu de către instanța de judecată. Elementele principale ale excepției de neconstituționalitate sînt: necesitatea efectuării unui control de neconstituționalitate; existența raportului triunghiular între partea aflată în proces, ale cărei drepturi sau interese au fost eventual lezate printr-o normă neconstituțională, instanța de judecată, în fața căreia se invocă neconstituționalitatea și Curtea Constituțională chemată să soluționeze excepția de neconstituționalitate; obiectul excepției de neconstituționalitate.

În acest sens instanța reține că în cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate s-a solicitat: sesizarea Curții Constituționale privind verificarea constituționalității pct.29 lit.1) din anexa nr.2 la Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr.1047 din 08 noiembrie 1999, care prevede că transcrierea transmiției dreptului de proprietate asupra unui vehicul se efectuează în baza ”cererii depuse de fostul proprietar în cazul solicitării transcrierii transmiției dreptului de proprietate în baza unui contract întocmit în formă simplă, conform legislației civile”.

Totodată instanța conchide că potrivit art.12¹ din Codul de Procedură Civilă, pentru invocarea excepției de neconstituționalitate, legătura logică și indispensabilă între fondul litigiului și normele de drept ale căror constituționalitate s-a solicitat să fie verificată, este susținut în speță.

Corespunzător, reieșind din faptul întrunirii condițiilor cumulative obligatorii stipulate la pct.82 din Hotărîrea Curții Constituționale din 09.02.2016 pentru a fi posibilă

sesizarea Curții Constituționale, instanța conchide de a admite cererea avocatului Vladimir Cazmalî în interesele reclamantului Constantin Țușco privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, or în cazul deferit judecării, instanța de judecată se va conduce și va aplica la soluționarea cauzei inclusiv și prevederile legale ale căror control de constituționalitate se solicită a fi verificat de către Înalta Curte.

În temeiul celor expuse și în conformitate cu prevederile art.195, art.230 din Codul Administrativ, art.12¹ alin.1, 2 din Codul de Procedură Civilă, instanța de judecată,

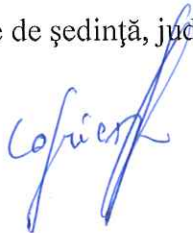
DISPUNE :

Se admite cererea avocatului Vladimir Cazmalî în interesele reclamantului Constantin Țușco privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se sesizează Curtea Constituțională privind controlul constituționalității pct.29 lit.1) din anexa nr.2 la Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.1047 din 08 noiembrie 1999.

Încheierea separat nu se supune nici unei căi de atac, dar poate fi atacată o dată cu fondul cauzei.

Președinte de ședință, judecător

Vitalii Ciumac

